

**XXVIII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek –
Veresegyház - Ünnepi hangverseny**

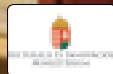
XXXII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM 2022.

ZeneSzó

**A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESÉK
SZÖVETSÉGE – KÓTA LAPJA**

**XXVIII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek –
Veresegyház - Éneklő Ifjúság hangverseny**

Címlap: XXVIII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek – Veregyház – Éneklő Ifjúság hangverseny Fotó: Veréb József
Hátlap: XXVIII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek – Veregyház – Ünnepi hangverseny Fotó: Veréb József

Budapest, ének-zene emelt szintű iskolák kórusainak hangversenye (Hraschek Katalin)	3. oldal
XXVIII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok Koncertek – Veregyház (Hraschek Katalin)	4-6. oldal
Dallal élni jó! (Hraschek Katalin)	6-7. oldal
Játékban a magyar zeneszerzők - Vetélkedő (Hraschek Katalin)	8. oldal
Keszthelyi Helikon, 2022. április 21-23. (Nagy Ernő)	9-11. oldal
Bárdos Szimpózium (Szesztay Zsuzsa)	12-18. oldal
Paks városi vegyeskar (Nikl Márta).....	19. oldal

Kitüntetések 2022. március 15-e alkalmából – Gratulálunk!

A magyar nemzeti kultúra, művészi alkotómunka területén végzett kiemelkedő művészeti értékremlő munkája elismeréseként Magyarország Érdemes Művésze díjban részesült:

AGÓCS GERGELY Népművészet Ifjú Mestere-díjas népzeneész, népzenekutató, mesemondó

A magyar művészet értékeinek gyarapítása érdekében végzett magas szintű, igényes teljesítménye elismeréseként Magyarország Kiváló Művésze díjban részesült:

KOCSÁR BALÁZS Liszt Ferenc-díjas karmester, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

Kiemelkedő zeneszerzői, zenei rendezői tevékenységéért Erkel Ferenc-díjban részesült:

BALOGH MÁTÉ zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem adjunktusa,

DOBSZAY-MESKÓ ILONA karmester, zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Bartók Béla Konzervatóriumának tanára.

Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült:

DR. GÁRDONYI ZSOLT zeneszerző, orgonaművész, a Würzburgi Zeneművészeti Főiskola nyugalmazott professzora nagy hatású zeneszerzői, orgonaművészi és zenepedagógiai pályafutása, valamint a protestáns egyházzenei művészetben évtizedek óta betöltött meghatározó szerepe elismeréseként,

HERBOLY DOMONKOS, a Nemzeti Filharmonikusok főigazgatója, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének elnöke a hazai művészeti életet gazdagító sokszínű tevékenysége, valamint kiváló vezetői munkája elismeréseként, IGYÁRTÓ GABRIELLA Bessenyei György-díjas kulturális menedzser, a Népművészeti Egyesületek Szövetségének ügyvezető igazgatója, a Folklórfesztiválok Magyarországi Szövetségének alelnöke, a Magyar Népművészeti Tanács tagja, NÉMETH PÁL Liszt Ferenc-díjas fuvarlaművész, karmester, a Savaria Barokk zenekar alapítója kiemelkedő régizenei és zenekarvezetői művészi munkája, valamint értékes zenetörténeti kutatásai elismeréseként.

Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült:

NAGY ÉVA M. VERA énektanár, a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar karnagya, a Boldogasszony Iskolánövérké közössége szovátai missziójának alapítója és vezetője Kodály Zoltán szellemiségének megőrzésével a Kárpát-medencei magyarság összetartozását erősítő zenepedagógusi szolgálata, nagy elhivatottsággal végzett misszióvezetői tevékenysége elismeréseként,

GÓSI ANETT, a Táncházzal Egyesület kulturális menedzsere, az autentikus népművészet hagyományainak továbbadását és széles körű népszerűsítését szolgáló, a táncmuzsika fejlesztését erősítő szakmai munkája elismeréseként.

ZeneSzó

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Egyesületek Szövetsége – KÓTA - lapja XXXII. évfolyam. HU ISSN 1215-0436
A szerkesztőbizottság elnöke: Szesztay Zsuzsa, mentor: Márkusné Natter-Nád Klára – Korrektúra: Mocsikonyi Mirella
Tagjai: Kéry Mihály, Kocsis Klára, Ruthner Judith, Vajna Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes, +36 30 297 4314
A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. A szerkesztőség fenntartja az íráskor szerkesztését és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közöltek nem használhatók fel.
Kiadja: A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Egyesületek Szövetsége – KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtítkár, E-mail: asreklam@gmail.com
A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.
Előállítja: Poremba Nyomda, 1162 Budapest, Kistelek u. 6/a.
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél.
E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444
Egy példány ára 400,- Ft Előfizetési díj egy évre 4000,- Ft (10 szám)

Nemzeti Kulturális Alap

Újra Éneklő Ifjúság

IFJÚSÁGI KÓRUSRENDEZVÉNYEK 2022 TAVASZÁN

Budapest, ének-zene emelt szintű iskolák kórusainak hangversenye
2022. április 6.

Két év kényszerű hallgatás után végre beindulhatott a kórusélet a gyermekkarok, ifjúsági kórusok számára is. A világjárvány lecsillapodásával, a „Hangról hangra az ifjúsági kóruséneklésért” program által nyújtott anyagi bázison a KÓTA Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottsága is végre megvalósíthatta terveit.

Minősítési felhívásunk Újra Éneklő Ifjúság elnevezéssel jelent meg, és tekintettel az elmúlt két tanév nehézségeire azt javasoltuk a karnagyoknak, hogy ne kérjenek minősítést, hanem az éneklés örömeért, fesztivál jelleggel szervezzenek hangversenyeket. Ennek szellemében rendeztük meg, a **Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium** Dísztermében a budapesti, ének-zene emelt szintű iskolák kórusainak hangversenyét 2022. április 6-án. A koncert előkészítésében és lebonyolításában nagy segítséget nyújtottak az iskola tanárai: *Bolesza-Váradi Andrea és Németh Sándor*. A hangverseny 10 kórus részvételével, jó hangulatban, közös énekléssel is tarkítva zajlott le. Szereplésük után a kórusok beültek és az utánuk következő gyermekkart is meghallgatták. A terem nagysága ennél többet nem enged meg, de így is kaptak a gyerekek egy kis ízelítőt mások muzsikálásából. Bár minősítés nem volt, a zsűri szakmai tanácsokkal segítette a karnagyok további tevékenységét.

Tagjai: *Hraschek Katalin* karnagy – elnök, *Réger Monika* karnagy, *Soltészné Lédeczi Judit* Liszt-díjas karnagy.

A résztvevő kórusok és karnagyaik: Budapest V. kerületi **Váci utcai Ének-zenei Általános Iskola Kicsinyek Kórusa**, karnagy: *Tar Imréné Karaszi Katalin*.

Andor Ilona Ének-zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Kicsinyek Kórusa, karnagy: *Rajkainé Magyar Katalin*. **Andor Ilona Ének-zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Crescendo Kórusa**, karnagy: *Kunfalvi Melinda*. **Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Gaudete Gyermekkara**, karnagy: *Bátki Hedvig*. **Andor Ilona Ének-zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Vivace Kórusa**, karnagy: *Kunfalvi Melinda*. **Hunyadi János Ének-zenei Nyelvi Általános Iskola Kicsinyek Kórusa**, karnagy: *Felszeghy-Tóth Annamária*. **Hunyadi János Ének-zenei Nyelvi Általános Iskola Nagykórusa**, karnagy: *Igaliné Büttner Hedvig*. **Gregor József Általános Iskola Kicsinyek Kórusa**, karnagy: *Gordos Júlia*. **Lágymányosi Bárdos Lajos Két tanítási Nyelvű Általános Iskola Gyermekkara**, karnagy: *Besse Attila*. **Gregor József Általános Iskola Nagykórusa**, karnagy: *Dávid Krisztina*.

A zsűri a hangversenyt követően általánosan értékelte a hallottakat, majd lehetőség volt a zsűritagokkal négy szemközt találkozni, meghallgatni szakmai véleményüket, megbeszélni javaslatukat.

A kiemelkedően jól éneklő kórusok ajánlást kaptak a Kodály Zoltán IX. Magyar Kórusversenyen való indulásra. Ezen kórusok:

Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Gaudete Kórusa, **Hunyadi Kiskórus**, **Hunyadi Nagykórus**, **Gregor Nagykórus**.

Budapest, 2023. június

Hraschek Katalin

XXVIII. ÉNEKLŐ IFJÚSÁG SZAKMAI NAPOK ÉS KONCERTEK – VERESÉGHÁZ

2022. május 13-15.

A veresegyházi program előtt 2020 tavaszán az utolsó pillanatban „gördült le a redőny”, és nagy boldogság volt azt újrászervezni és megvalósulva látni 2022. május 13-15 között.

Vendéglátónk az ének-zene tagozata fennállásának 50.évfordulóját ünneplő Fabriczius József Általános Iskola volt. Név szerint is köszönöm Szalainé Gulyás Ágnes igazgató asszony és Énok-Nagy Levente énektanár, karnagy segítő közreműködését.

Az iskola mellett a város vendégszeretetét is éreztük és élvezhettük, amiért Pásztor Béla polgármester úrnak tartozunk hálás köszönettel. Három napos rendezvényünk fővédnöke dr. Márkusné Natter – Nád Klára, a Magyar Kultúra Lovagja címmel kitüntetett zenei szakíró, főszerkesztő, a KÓTA elnökségének tagja, a Bárdos Lajos Társaság főtíkára volt.

2022. május 13-án 16 órakor, Szalainé Gulyás Ágnes igazgató asszony köszöntője után Hraschek Katalin zenepedagógus, karnagy, a KÓTA Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottságának elnöke nyitotta meg a rendezvényt. Ezt követően a vendéglátó iskola tanulóinak kedves műsorával indult rendezvényünk.

A Szakmai Napok nyitányaként két rangos előadó kitűnő előadását hallottuk. Dr. Kutnyánszky Csaba karnagy, tanszékvezető egyetemi tanár, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

oktatási rektorhelyettese „Hegyi nappalok” – néhány gondolat

Kodály Zoltán: Mátrai képek című kórusművéről címmel, Hartyányi Judit karnagy, művésztanár, a KÓTA tiszteletbeli tagja pedig Kodály kórusművek gyerekeknek, a megújulás jegyében címmel tartott előadást.

Széles körű tudásukkal és kedves, jó légkört teremtő előadásmódjukkal egyaránt ragyogó indítást adták a Szakmai Napoknak.

Este Ünnepi hangversenyt hallgathattunk meg a Szentlélek templomban, ahol köszöntőt mondott Pásztor Béla polgármester úr. A koncert összkari énekléssel kezdődött, Gebhardi: Gloria – kánonja Énok-Nagy Levente vezényletével áhítattal, méltóságteljes tempóban szólalt meg. Gyönyörűen, felemelően szólt, jó volt énekelni is, meghallgatni is. A hangversenyen közreműködő kórusok és karnagyaik:

Váci Székesegyházi Kórusiskola Kórusa, karnagyaik: Acsainé Dávid Ágnes és Nick Andrea. Művészeti vezető Varga László. A vendéglátó iskola Felső Leánykara és Felső Fiúkórusa, karnagyuk: Énok-Nagy Levente. Aszódra érkez-

zett a **Stellaria Media Nőikar**, karnagyuk: Énok-Nagy Levente. Vadász Ágnes Wlassics Gyula-díjas karnagy, a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetettjének vezetésével lépett fel a **Veresegyházi Cantemus Vegyeskar**. Vác és Aszód mellett Cegléd városa is képviseltette magát vendégként e hangversenyen, Ceglédre érkezett a **Kardos Pál Pedagógus Énekkar**, vezetőjük Soltészné Lédeczi Judit Liszt-díjas karnagy. Önálló műsora mellett a két felnőtt vegyeskar Vadász Ágnes vezényletével közösen adta elő Kodály Zoltán – Balassi Bálint: Szép könyörgés című kórusművét. A hangverseny záró műsorszámaként Kodály Zoltán: A 114. genfi zsoltár című nagyszabású kórusműve hangzott el a ceglédi kórus előadásában, Ella István Liszt-díjas orgonaművész közreműködésével. Ella István a hangverseny korábbi részében is közreműködött, Mendelssohn – mű élményt nyújtó előadásával ajándékozta meg a hallgatóságot.

A hangverseny után a Szentlélek-templomot Nagy László építész, a templom tervezője mutatta be, aki egyébként a Veresegyházi Cantemus Vegyeskar jeles énekese is.

A szombat délelőtt során bemutató órákat láthattunk. Először ének-zene emelt szintű 6. osztályban tanított Énok-Nagy Levente, majd ének-zene emelt szintű 3. osztályban Takács Réka. Köszönjük a kollégák vállalását! Az órákat szakmai elemző beszélgetés követte.

Rövid szünet után Rápl Györgyi zenepedagógus, karnagy, az LFZE Kodály Intézet Tanárképzési Csoport oktatója tartott Interaktív előadást a kodályi pedagógia szellemében. Sokrétű előadásában szó esett az értékek, az igényesség, az ízlés fontosságáról, zenehallgatásról, kipróbálhattuk Sárosi László kánonjának újszerű megszólaltatását, és felvételtől még egy tanóra rövid részletét is láthattuk, melyben a tanárnő és tanítványai kreatívan énekelve zengették össze a d-r-m-s- hangokat, eljutván az, „Aki dudás akar lenni” kezdetű népdal felszabadult kánonjáig. Rápl Györgyi magával ragadó dinamizmusa sok energiával töltötte fel a jelenlévő énektanárokat.

Nagy élmény volt a résztvevők számára a Városnézés autóbusszal. Városát maga Pásztor Béla polgármester úr mutatta be. Most, amikor e sorokat írom, éppen lemondott már polgármesterként, de ezt a települést, 58 évig vezetőjeként, ő tette naggyá. Élveztük a konkrétumokat soroló bemutatást és azt a szeretetet, hozzáértést, amit igazi lokálpatriótaként képviselt. Isten éltesse őt még sokáig olyan jó egészségben amilyenben láttuk őt!

Szombaton délután Újra Éneklő Ifjúság hangversenynek adott otthont a Fabriczius József Általános Iskola Mézesvölgyi épületének aulája.

A hangverseny kezdetén köszönthettük a személyesen megjelent dr. Márkusné Natter-Nád Klárát, rendezvényünk fővédnökét.

Közös éneklésként a Gerencséri utca kezdetű népdalunkat Takács Réka vezényletével énekeltek el a résztvevők.

Először a **Fabriczius József Általános Iskola Kicsinyek Kó-**

rusa énekelte, karnagyuk Takács Réka. Kedves műsorukat szépen énekeltek. Budapestről érkezett a Pesterzsébeti **Lázár Vilmos Általános Iskola Harmónia Gyermekkara**, karnagyuk Czeróczi Judit. Kitűnő hangzás, oldott, boldog éneklés, humor, minden mű ízléses előadása jellemezte előadásukat. A **Fabriczius József Általános Iskola Leánykara** Énok-Nagy Levente vezetésével gazdag, szép műsort adott elő. Csengőn és magvasan szóló szoprán szólamuk a kórus egyik erőssége. A kórushoz az iskola Fiúkórusa is csatlakozott, és közösen adták elő Kodály Zoltán: Gergely-járás című kórusművét. A produkció méltán aratott nagy sikert.

Még egy vendégkórust köszönthettünk Budapestről: a **Vörösmarty Gyermekkart**. Karnagyuk Zsákainé Papp Anita. Színes műsorukban Delibes, Harmat Artúr, M.L. Lightfoot, Kodály Zoltán, U. Führe és B. Graham, R. Lovland művei szerepeltek. Zongorán kísért: Reitmann Erika. Örültünk, hogy hallhattuk a Vörösmarty Gyermekkart! A záró összkart,

Bárdos Lajos – Horváth Ádám: Májusi kánonját Zsákainé Papp Anita vezényelte.

Tanácsadó szakmai zsűriként jelen volt: Dr. Mindszenty Szusánna Liszt-díjas karnagy, a KÓTA társelnöke, Soltészné Lédeczi Judit Liszt-díjas karnagy, valamint Rápl Györgyi zenepedagógus, karnagy.

A hangverseny kitűnő légköréről a gyerekek szép éneklése mellett a szülők lelkes támogató tapsa is gondoskodott.

Miközben a zsűri szakmai beszélgetést folytatott a karnagyokkal, az aulában Táncház várta a kórustagokat. Közreműködött a Bokréta Együttes, melynek Művészeti vezetője Almási Bernadett.

A szombati nap estéjén a kollégák a Karnagy Klubban találkoztak. Az iskola tanári szobájában Szalainé Gulyás Ágnes mutatta be intézményét, majd Hraschek Katalin beszélgetett Vadász Ágnessel veresegyházi kötődéseiről, az ének tagozat megalapításáról, a tagozatban való tanításáról. A KÓTA főtíkáráként és karnagyként sokan ismerik őt, de szerény személyisége okán sokak számára csak most tárult fel munkásságának ez a nagyon fontos fejezete.

Május 15-én, vasárnap még két program várta a résztvevő kollégákat. Először A többszólamú intonáció fejlesztése ének-zene órákon című példatárát mutatta be Dr. Uhereczky Eszter. A kitűnő előadás helyszíne a Szabadidős és

Gazdasági Innovációs Centrum volt.

Ezt követően, az épület Dísztermében került sor a Lisznyay Szabó Gábor Zeneiskola növendékeinek és művésztanárainak hangversenyére. A Zeneiskola növendékei és tanárai egyaránt kitettek magukért: kitűnő produkciókat hallhattunk! Örülhetnek a zeneiskolások és azok szülei, családjai, hogy ilyen tanárok egyengetik a gyerekek útját: a koncertezés biztosíthatja a tanítás magas szakmai színvonalát. Szívből gratulálunk *Ruszinkóné Czermann Cecília* zongoratanárnak, intézményvezető asszonynak!

A délelőtti hangverseny befejezéseként meghallgathattuk *Puskás Máténak*, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem hallgatójának zongorajátékát is. Máté a Fabriczius József Általános iskola tanulója volt, és többször kísérte már ekkor zongorán a kórust, Énok-Nagy Levente karnagy úr felkérésére. A hangversenyt követően e sorok írója röviden beszélgetett Puskás Mátéval. Az interjú során egy határozott elképzelésekkel rendelkező,

ám ugyanakkor szerény és nagyon szimpatikus fiatal muzsikusképe rajzolódott ki előttünk.

A Szakmai Napok megszervezésében *Vadász Ágnes* főtitkár asszony és *Farkas Tünde* KÖTÁ-munkatárs volt nagy segítségünkre, a helyi szervezők mellett.

Köszönjük Veresegyház Város Önkormányzata, a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kollégiuma, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Magyar Művészeti Akadémia szíves támogatását. Budapest, 2023. június

Hraschek Katalin

DALLAL ÉLNI JÓ! 2022. május 20.

Dallal élni jó! elnevezéssel új kezdeményezést indított az Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottság az általános ének-zene tantervű iskolai kórusok felkarolására. A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban május 20-án négy kórus lépett fel. A hangversenyen a gyerekek egymást meghallgatták, tapsoltak és örültek mások sikerének is. A zsámbéki kórus számára különösen izgalmas volt ez a lehetőség, hiszen ők még nagyon kevés alkalommal léptek fel. A koncert kezdetén és zárásként is volt közös éneklés, és a gyerekek nagyon boldogan távoztak. A résztvevők: **Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Gyermekkara**, Karnagy: **Bolesza-Váradi Andrea**, **Zichy Miklós Gyermekkar** (Zichy M. Általános Iskola – Zsámbék), Karnagy: **Frimmel Zsófia**, **Szent István Király A MI Hanghullámok Gyermek Kamarakórusa**, Karnagy: **Szabados Judit**, **Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont Gyermekkara**, Karnagy: **Szőnyiné Lobmayer Margit**. A karnagyokkal megbeszélve, ezt a hangverseny – típust folytatjuk, más kórusokkal is bővítjük, szereplési lehetőséget nyújtva a nem tagozatos iskolákban működő énekkarok számára. Budapest, 2023. június

Hraschek Katalin

JÁTÉKBAN A MAGYAR ZENESZERZŐK - VETÉLKEDŐ

2022. április 4-én indult útjára a Hangról hangra program keretében ez az új kezdeményezés, kapcsolódva a Szélkiáltó együttes közös éneklést népszerűsítő programjához. Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságával kapcsolatos játékos feladatokat kaptak a gyerekek.

A lelkes résztvevők: Szent László ÁMK Lukin László ÉZI és AMI – Baja, a Hóvirágok nevű csapat felkészítő tanára Makkai Gézáné. Ajkai Eötvös Loránd – Kossuth Lajos Általános Iskola Zenetudorok és Kisművészek csapatainak felkészítő tanára Gróberné Adorján Renáta. Dunaújvárosi Mórincz Zsigmond Általános Iskola Mórincz 6.b csapatának felkészítő tanára Szigethy Adrienn tanárnő, Mórincz 7.b csapatának felkészítő tanára Németh Irma tanárnő. Miskolci Fazekas Utcai Általános Iskola és AMI Fazekas 5 csapatának felkészítő tanára Margitai Noémi, Fazekas 8 nevű csapatának Balásné Molnár Ildikó. Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskola mindkét csapatát a Kottafejtőket és a Sakk-Mattot közösen készítette fel Somogyiné Kovács Andrea és Szalárdiné Szondy Adrienn tanárnő. A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium Bonyhádiak nevű csapatát pedig Stargl Szilvia tanárnő készítette fel. Két online forduló után került sor az országos döntőre Budapesten 2022. május 28-án. Ide a Bonyhádiak, a Kottafejtők, a Sakk-Matt, a Fazekas 5 és a Fazekas 8 elnevezésű csapatok jutottak be. A jó hangulatú versenyre a Hagyományok Háza Borbély Jolán termében került sor. A zsűrizés tevékenységét Somogyváry Ákos elnök, valamint Mihalovics Csilla és Vinczeffly Adrienne látta el. A végeredmény: I. Kottafejtők,

II. Fazekas 5, III. holtversenyben Fazekas 8 és Sakk – Matt, IV. Bonyhádiak.

Nagyon jó érzés volt, hogy a minisztériumi támogatásnak köszönhetően a verseny valamennyi résztvevőjének és a felkészítő kollégáknak az oklevelek mellett kedves és zenei vonatkozású tárgyjutalmakat is kioszthattunk. Örömmel adtuk át a KÓTA Hangról – betűre című tanulmánykötetét, a Szőnyi Erzsébet emlékére Dr. Márkusné Natter-Nád Klára által szerkesztett és a Magyar Kodály Társaság és a KÓTA közös kiadásában megjelent könyvet, az Erkel Ferenc Társaság jubileumi kötetét, valamint a vetélkedő tárgyához kapcsolódó CD-ket és kisebb tárgyjutalmakat.

A vetélkedő feladatainak összeállítása, azok tartalmas, ám játékos voltának kigondolása, az élő vetélkedő más típusú feladatainak megalkotása és a verseny megszervezése igen összetett, de nagyon örömteli feladat volt számomra. A feladatokhoz kontrollt kértem bizottsági kollégáimtól. A teljes vetélkedő lebonyolításában az online fordulóktól az élő döntőig inspiráló segítőtöm volt a titkárság részéről Mocskonyi Mirella. Köszönöm!

2022 tavaszán óriási megkönnyebbülést éreztünk. Az újdonság erejével is hatott, hogy ismét énekelhetünk, személyes jelenléttel sokan együtt lehetünk. Érdemes újra és újra örülni ezeknek az eddig természetesnek gondolt tevékenységeinknek!

Budapest, 2023. június

Hraschek Katalin

KESZTHELYI HELIKON, 2022. április 21-23.

„Itt, a kék Balaton partja virányain,
Hol minden mosolyog, mint az aranyvirág,
Hol dús búzakalász rengedez a mezőn,
S a halmok koszorús oldalain ragyog
A százféle gyümölcs s a zamatos gerezd;
Itt a keszthelyi zöld parton emelkedik
A csendes Helikon...”

/Berzsenyi Dániel: Keszthely/

Két év kényszerszünet után ismét részesei lehettünk a gróf Festetics György által megálmodott és megvalósított helikoni

nak örül, mely nevének díszeré munkál, lesznek emberek, kiket a világ bámulni fog.” Ezen sorokat igazolja egy fontos esemény. 1965-ben itt hangzott el először a szerző jelenlétében Kodály Zoltán Kisfaludy Sándor versére komponált Mohács című vegyes kari alkotása. A művet a Pécsi Nagy Lajos Gimnázium énekkara mutatta be Ivasivka Mátyás karnagy úr vezényletével.

A Magyar Kodály Társaság elnöksége képviseletében a kórusokat hallgattam a Balatoni Múzeumban. Három kategóriában (nőikarok, vegyes karok, kamarakórusok) összesen 36 énekkar mutatta be versenyprogramját országos hírű szakemberek előtt – Thész Gabriella, Hartyányi Judit, Tillai Aurél – és örvendeztette meg a mindig telt házas publikumot. Bár 4 évvel ezelőtt 56 énekkar szerepelt, de ismerve az okokat, ez így is nagyszerű folytatása volt a korábbi rendezvénynek.

Tizenhat város dalosai vettek részt a nemes vetélkedésben, Nagykanizsáról, Zalaegerszegről, Veszprémből, Keszthelyről, Pápáról, Pécsről, Ajkáról, Szombathelyről, Székesfehérvárról, Bonyhádról, Budakesziből, Szekszárdról, Dunaújvárosból, Esztergomból, Tatabányáról, Kőszegről és Siófokról érkeztek kórusok Keszthelyre. Külön is köszö-

ünnepségeknek. Köszönet és hála a lelkes utókornak.

Április 21-23-ig több ezer művészetet kedvelő középiskolás diák adott randevút egymásnak a Balaton-parti városban, hogy 20 kategóriában összemérjék tudásukat.

A helikoni ünnepségek krónikája több mint 200 éves múltra tekint vissza. Az első rendezvényre 1817. február 12-én került sor. Olyan jelentős személyek vettek akkor ezen részt, mint Berzsenyi Dániel, Horváth Ádám, Dukai Takács Judit.

Az újkori helikoni ünnepségeket 1958 óta rendezik, de az igazi megújulásra, a hagyományokhoz való visszatérésre a 90-es években került sor. A 2008-as, 50 éves jubileumon a résztvevők száma meghaladta a 4000 főt. A helikoni parkban felállított emlékművön Jókai sorai olvashatók „És lesz népünk, amely hazájá-

net Pécsnek, ahonnan 6, Veszprémnek, akik 5, Székesfehérvárnak – 4, valamint Szekszárdnak – 2 – énekkarral érkeztek a Balatoni Múzeumba. Külön is dicséretes, hogy a Pécsi Ciszterci Gimnáziumból mindhárom kategóriában volt résztvevő, és ráadásul mindhárom kórus arany minősítést érdemelt.

Mindez bizonyítéka annak, hogy a pandémia ellenére is fel tudtak készülni, az iskolavezetés, a tanári kar, a szülői háttér is közös ügynek tekintette a kórusmuzsikálást.

A hallgatóság soraiban ott voltak az iskolaiigazgatók, tanárok, szülők, iskolatársak, akik

szer/, Bárdos Lajos /8-szor/, Karai József /5-ször/, Farkas Ferenc /7-szer/, Daróci Bárdos Tamás /3-szor/, művei, de többen énekelték Kocsár Miklós, Halmos László, Tillai Aurél, Várnai Ferenc műveket is. Sajnáltuk, hogy Bartók Béla műveit kevesen választották /4 kórus/.

Sokan énekelték szépen válogatott népdalcsoport, gregorián szekvenciákat, néhányan könnyűzenei feldolgozásokat.

Tudjuk, hogy napjaikban milyen nehéz a fiúkat rávenni az éneklésre, ezért is örültünk a **Pécsi Nagy Lajos Gimnázium fiúkarának**, amely produkciójával elbűvölte a zsűrit és a közönséget. Ez kétségtelenül *Havasi Gábor* karnagy úr érdeme, aki mindhárom kórusával aranyérmet nyert, fiúkara pedig fődíjat kapott.

A fesztivál méltó zárásaként a rossz idő miatt ezúttal a Balatoni Múzeumban hangzott

sokszor felállva éljeneztek, és tapsolták meg a nagyszerű produkciókat.

A zsűri ezúttal is nagyra értékelte a színes műsor összeállítását, a tiszta intonációt, az átélt éneklést, stílusos előadást. Kritikusan szól mindezekről.

A műsorokban gyakran szólaltak meg Kodály Zoltán /12-

el Kodály Zoltán – Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz kánonja *Kertész Attila* Liszt-díjas karnagy vezényletével. Több száz diák ajkáról zengett a „Nem sokaság, hanem lélek, s szabad nép tesz csuda dolgokat” ünnepi himnusz.

Hagyomány szerint április 22-én a főtéri Magyarok Nagyasszonya Templomban a legutóbbi Helikon győztesei adtak gálakoncertet Kertész Attila Liszt-díjas karnagy műsorvezetésével. Itt hangzott el először Tillai Aurél-Tóth Ferenc – Dobos László: Helikoni ének című műve Havasi Gábor vezényletével.

Április 23-án délelőtt telt ház várta a zsűri eredményhirdetését és a különdíjak átadását.

Fődíjas kórusok:

Pécsi Református Kollégium Vegyes Kara

karnagy: Pap Tamás

Pécsi Kodály Gimnázium „Bartók Béla” Leánykara

karnagy: Rózsa Bernadett

Pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának „Laudate” férfikara

karnagy: Havasi Gábor

Külön díjat kaptak:

A Magyar Kodály Társaság részéről

Pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának vegyes kara

karnagy: Havasi Gábor
Pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának „Laudate” nőikara

karnagy: Havasi Gábor

Pécsi Kodály Gimnázium” Bartók Béla” Leánykara

karnagy: Rózsa Bernadett

KÓTA- különdíj:

Pécsi Református Kollégium Kamarakórusa

karnagy: Pap Tamás

A Keszthelyi Vajda János Öregdiákok egyesülete részéről több évtizedes kiváló karnagy munkájáért: Tóth Mária /Veszprémi Lovassy László Gimnázium./

Külön is köszönjük Keszthely város vezetőségének, pedagógusainak áldozatos, lelkes munkáját.

A kórusbemutatók mintaszerű szervezéséért és lebonyolításáért *Pálné Szelencsik Klára* és *Varga Zsuzsanna* karnagyoknak, hogy példamutató figyelmességgel segítették a kórusok és vezetőik munkáját.

”Aki másokat ismeri okos,
Aki magát ismeri: bölcs,
Aki másokat legyőz: erős,
Aki önmagát legyőzi, hős.”
egy régi kínai bölcs gondolatai

Külön is köszönjük *Kendeh Gusztávné* több évtizedes szervező munkáját.

Nagy Ernő

BÁRDOS SZIMPÓZIUM

2022. április 1-3., Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar

A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara és a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – a KÓTA – négy év kényszerű kihagyás után újra megrendezte a Bárdos Szimpóziumot. A szakmai találkozók három napos programján zenepedagógiai előadások, bemutató tanítások, könyvbemutatók, zenetanári szekciós tanácskozások és kórushangversenyek kerültek megrendezésre. A Szimpózium résztvevői az alsó- és középfokú ének-zene-, az egyházzene-, és a szolfézs- és zeneelmélet oktatás, valamint a kórusvezetés szakemberei közül kerültek ki. Az ország számos pontjáról érkezett vendégeknek lehetőségük nyílt szakmai tapasztalatcserére, valamint a Lára könyvesbolt szervezésében zenei szakkönyvek és kották helyszíni megvásárlására.

Az országos hírű szakmai eseményt Lakatos Péter dékán úr nyitotta meg, szeretettel köszöntve a résztvevőket, fellépőket és előadókat. A szimpózium rövid történetét Sárosiné Szabó Márta korábbi tanszékvezető ismertette a közönséggel. Az első szakmai találkozó ötlete és megvalósítása 37 évvel ezelőtt – 1985 novemberében – Szesztay Zsoltnak, a Szolfézs-zeneelmélet és Karvezetés Tanszék alapító tanárának köszönhető. Tanárúr 2000-ig szervezte a Bárdos Szimpóziumot, majd a tanszékvezető váltással a szervezői feladatokat átadta utódjának, S. Szabó Márta Tanárnőnek. Az idén a stafétabot új kezekbe került, dr. Végh Mónika Tanárnő, a tanszék új vezetője veszi át a szakmai program irányítását, aki szintén röviden köszöntötte a közönséget, tartalmas szakmai feltöltődést kívánva a megjelenteknek.

A megnyitón a **Kodály Zoltán Ifjúsági Vegyeskar koncertje** hangzott el, Vasné Katona Adrienne vezetésével. Az ifjúsági vegyeskar színes műsorral, magabiztosan lépett a pódiumra. Műsoruk magyar – Kodály Zoltán és Tóth Péter –, és külföldi – Martin NYSTROM, Pierre VILLETTE, Javier BUSTO, Chris LAWEY – zeneszerzők kompozíciójából állt. A kórus a nemrég elhunyt Tamási László karnagy emlékére Tóth Péter: Lángok művét énekelte kiegyenlített hangzással, átélte előadással.

Az ember énekel ... az első bemutatót a debreceni Waldorf iskola 5. osztályos tanulóival Balogh Jázmin tartotta. Az alternatív pedagógiai irányzatok közül talán a Waldorf módszer a legnépszerűbb hazánkban. Az elhangzott foglalkozáson a gyerekek énekes, hangszeres és improvizációs képességeiket oldott, játékos módon mutathatták be. A feladatok az ún. hónap ünnepek mellett bontakoztak ki, spontán szervezésben követték egymást. Balogh Jázmin sokféle zenés ötlettel inspirálta a tanulókat, valamint a közönséget is bevonta a muzsikálásba a Land of the silver birch kezdetű kánon közös éneklésével. Balogh Jázmin a Waldorf pedagógiai zenei módszerét egy-egy mondattal ismertette, melyből a harmónia érzékelés, a többszólamúság, az improvizálás voltak hangsúlyosak a bemutatón. A furulya és a csengettyűk használata egyéni és közösségi zenei élményt nyújt a waldorfos gyerekeknek, az ebből készült produkciókat hallhatta a közönség is. A zenei kompetenciák fejlesztésén messze túlmutat a Waldorf pedagógia: közös bevonódást a zenélésbe, csoportos összetartozást, egymásra figyelést, szabálykövetést és szabad megnyilvánulásokat teremt. Balogh Jázmin gyakorlottan, lelkesen és a gyerekekre összpontosítva vezette a foglalkozást.

„Magyarnak születni ma már nem lehet. Azt mindenkinek magának kell megszerezni.”

A Szimpózium első előadását S. Szabó Márta, a Zeneművészeti Kar egyetemi docense tartotta, **Petőfi és Kodály** címmel. Az előadó a magyar kultúra e két kiemelkedő személyiségének élet- és alkotói útját párhuzamok és különbségek izgalmas összevetése alapján tárta a hallgatóság elé. Az alig 26 évet élt költőt és a 85 évet megélt zeneszerzőt közelgő kettős, kerek jubileum is összekapcsolja: Petőfi közel 200 éve, Kodály pedig 140 éve született. Kodály nagy tisztelője és ismerője volt Petőfinak, melyről közel 102 bejegyzésében olvashatunk. A tartalmas előadásból megtudhattuk származásuk és magyarságuk kapcsolódásait, tanulmányokat és az iskoláztatás szövevényes állomásait, mindkettőjük bámulatos nyelvtudását, a műfordításokat, valamint a mozgás szeretetének és művelésének közös pontjait. Kodály férfikari Petőfi kórus-termése az 1940-es években volt a legtermékenyebb, mely kiegészült az 1955-ben komponált Nemzeti dallal. Ennek kezdő, a férfias hazafiságra buzdító, karakteres unisono ütemeit felvételtől hallgathatta meg a közönség. Az előadásban az Isten csodája (Petőfi 1846, Kodály 1944) kezdetű vers megzenésítésének analizésére került sor: az öt versszakot feldolgozó, ebből négyet korál-szerűen lezáró refrének összehasonlító elemzésébe – „Isten csodája, hogy áll még hazánk” – a hallgatóság kottavázlat segítségével, énekléssel kapcsolódott be. S. Szabó Márta zongorán illusztrálta a liszti neomodális harmonizálás elemeit – sőt néhol már az ultramodális harmonizálást is – mutató kórusművet a Bárdos Lajostól tanult szolmizált

akkordnevek megnevezésével. A bemutató a nagyszerű férfikar zárórészének meghallgatásával fejeződött be.

„Bartók éjszaka-zenéjében mindig magányos a költői én, addig Kodálynál az éjszaka és a szerető társ elválaszthatatlanok egymástól.”

Dr. Kutnyánszky Csaba, a Zeneakadémia oktatási rektorhelyettese, a Karmester és Karvezető Tanszék vezetője, kóruskarnagy, egyetemi tanár előadását **Kodály: „Hegyi nappalok” – néhány gondolat a Mátrai képek című kórusműről hallgathatta meg a közönség.** A cím Bónis Ferenc szavai nyomán kelt életre: „A Hegyi éjszakák hangképét... 1931-ben a „hegyi nappalok” tablójával egészítette ki Kodály. Ez a képsorozat a Mátrai képek című vegyeskar.” Az analízis számos szempont és érdekes adat mentén bontakozott ki: a 1943-2011 között megjelent négy vegyeskari kiadás összehasonlítása, a kórusmű Kodály által 1906-1923 között gyűjtött népdalok forrásai és helyei, a műfaji megjelölés többféle meghatározása és a címválasztás előzményei, valamint a szerkezet szintén eltérő értelmezési lehetőségei mentén. Ez utóbbi a 3 részes tagolást (Bácsi Zoltán László), a 2 tételes - 1. tétel „lassú”, 2. tétel „friss” - felosztást (Bónis Ferenc), a 4 tételes értelemezést (Vargyas Lajos), valamint az iskolai tankönyvek ábráit mutatta be: a régebbi 4 képre osztva (Riznerné Kékesi Mária-Ördög László: Ének-zene 6. osztályos tankönyv), és az újabb dr. Lakner Tamás által szerkesztett tankönyvben 5 képre tagolva (Lakner Tamás: Énekeskönyv 6. OH, 2020.).

Az éjszaka és nappal motívum a mű meghatározó dramaturgiai elemei, melyek Kodály több éjszaka-kóruszenéjében is megjelennek. Kutnyánszky Csaba a prozódia kérdéseire is részletesen kitért, melynek átfogó gyűjteménye – Miről mesélnek a népdalok című kötet – nemrég jelent meg. A Vidrócki ballada nyomán elhangzott a rendőrségi jegyzőkönyv, valamint tempó kérdések és karnagy-technikai észrevételek is színessé tették a tartalmas, izgalmas előadást.

„A férfikar akkor sokkal több volt, mint most. Fontosnak érezték magukat az emberek.”

Mire jó egy férfikar? Gondolatok, történetek, zenék egy sajátos vokális műfaj kapcsán. Ezzel a címmel tartott előadást Bubnó Tamás, a Zeneakadémia Egyházzene Tanszékének pro-

fesszora, a Szent Efrém Férfikar alapítója és vezetője.

Bubnó Tamás a 2. világháború utáni magyar kórusmozgalmról, annak ébredéséről mesélt egy sajátos családi történet keretében a közönségnek. Görögkatolikus pap édesapja, aki 1941-46 között a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tanult és mellette bejárta a Zeneakadémiára Bárdos Lajos óráira, élete végéig szoros baráti kapcsolatban állt Tanár úrral. A tőle megszerzett tudást vitte tovább, amikor visszatérve szülőfalujába – Homrogd községbe-, megalapította a templomi kórust, melynek hivatalos neve az Új Élet Termelő Szövetkezet Kórusa volt. Bubnó Tamás édesapja révén már kisgyermekként láthatta, hogy egy közel 1000 fős község férfiai miként kerülhettek kapcsolatba a kórusénekléssel. 1963-tól összejártak az emberek a plébánián, és fokozatosan alakult meg a kórus, mely egy olyan rést tudott betölteni és olyan fórum lett, mely segített a papi pasztorációs ügyek megoldásában. A kórus az ő kezei alatt 20 évig működött, majd halála után még közel 50 évig tovább élt. Az előadásból kiderült, hogy a kórusénekesek számára – akik többnyire a kottát nem olvasó parasztemberek voltak – mitől vált vonzóvá a

férfikari közös muzsikálás. A zenének köszönhetően egyfajta álomvilág nyílt meg számukra: énekelhettek a templomon és liturgián kívül is, valamint a nő-ideál megjelenése és a játékoság is fontos elemei voltak a férfikari közösségnek. Megismerkedtek Karai Józseffel és Balázs Árpáddal, de Kodály Tanár Úr is támogatta őket. Az 1960-as évektől kórustalálkozókon vettek részt, ahol lehetett „villogni”, hiszen nagyon fontos volt számukra a művészeti csoportosulás, a férfikari LÉT, mely egyfajta misszióként az értéket próbálta közvetíteni.

Az előadást közös éneklések tették színessé, olyan művek, melyek a görögkatolikus liturgiában meghatározóak: Most bocsásd el Uram a te szolgádat kezdetű motetta, az egyszólamú magyar népi hagyomány népéneke, az Adjátok hálát az Istennek..., valamint a grúz költő, Csavcsavadze (1837-1907) versének megzenésítése, a Mi Atyánk közös, többszólamú éneklése.

A péntek esti hangversenyen a **Szent Efrém Férfikar** magyar zeneszerzőkből összeállított programja hangzott el. Az idén fennállásának 20. születésnapját jubiláló nyolc fős férfikar *Bubnó Tamás* művészeti vezetésével és vezényleésével lépett a színpadra. A két féldíós hangversenyen elhangzott kompozíciók alkotói: Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Szőnyi Erzsébet, Csiky Boldizsár, Szokolay Sándor, Bartók Béla, Sárosi László, Mohay Miklós, Dobszay-Meskó Ilona, Dukay Barnabás, Fehér György Miklós, Faragó Béla, valamint a kórus tagjai közül Bubnó Tamás, Papp Viktor, Bubnó Lőrinc és Bubnó Márk. A széles repertoárt felölelő koncerten a Szent Efrém Férfikar a szakrális zene és a könnyedebb műfajok hiteles tolmácsolásában egyaránt otthonosan mozgott. A koncerten elhangzott Dukay Barnabás: Szívmagasságban, menny és föld ősbemutatója a zeneszerző vezényletével. A mű evangéliumi szövegekre készült, görög nyelven hangzott el, és kompozíciós különlegessége a görög bizánci gyakorlatban oly sokszor énekeltek ún. ison (egyenlő) hangzók megszólaltatása. A férfikar sokszínű hangzásával, énekeseik elmélyült és oldott muzsikálásával, valamint a zenei humor megcsillantásával maradandó élményt nyújtott a közönségnek.

Április 2. szombat délelőtti programok

A Szimpózium második napján **két bemutató tanítást** láthatott a közönség. *Végh Mónika* a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium 11. osztályos tanulóival egy remek felépítésű, komplex szolfézs-zeneelmélet órát tartott. A

többnyire hangszeres tanulók szolfézs-, zeneelmélet-, zenei analízis-, és zenetörténeti ismerteket magában foglaló feladattípusokban mutathatták be jelenlegi tudásukat, felkészültségüket. Az órán hangsúlyos szerepet kapott a hallásfejlesztés, mely változatos formákban jelent meg. A csoport Mendelssohn: Éliás című Oratóriumából énekeltek már korábban ismert részletet, illetve az új zenei anyag – egy korál feldolgozása – is ehhez a műhöz kapcsolódott. A tanulók ún. szólamkották használatával ismerkedtek meg a korállal, amikor csak a saját szólamuk kottáját olvasták és énekeltek, miközben a felhangzó négyszólamú anyagból kellett a harmóniák színezetét, felrakását és a hangnemváltást megállapítaniuk. Jól irányított tanári kérdésekkel a barokk oratóriumok és passiók zenetörténeti- és stíluselemeit tudták összehasonlítani Mendelssohn remekével. A bemutató tanítás zenehallgatással ért véget, mely igazi zenei élményt nyújtott az intenzív és tartalmas óra végén.

„Én nem tartok tekintélyt. Majd tart a növendék, ha viselkedéssel kiérdemlem.” Varró Margit

Szolfézs a hangszeres órán? címmel *Spiegel Marianna*, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium zongoratanára az alapfokú szolfézs- és általában a zenetanulás kérdéseinek megválaszolásában nyújtott gyakorlati segítséget és inspiráló gondolatokat a közönségnek. Az előadó a 19-20. század két jeles zenepedagógusának – Varró Margit (1881-1978) és Kovács Sándor (1886-1918) – zenetanítással kapcsolatos elgondolásait idézetekkel vázolta fel, melyeknek fontos elemei voltak az akkoriban újszerűnek számító pszichológia és gyermeklélektan tudományok. E két híres zenetanár több évtizeddel megelőzte Kodály Zoltán sokunk által jól ismert zenepedagógiai nézeteit és azon okfejtését, hogy az értő zenetanulás és zenehallgatás csakis a hallás megerősítésén, a hallás megfelelő képzésén alapulhat.

Spiegel Marianna országosan elismert szolfézs- és hangszeres tanárként a szolfézs és a hangszertanulás egymást támogató, mégis sokszor sikertelen együttműködését elemezte. „A szolfézs nem vélcél, hanem eszköz. A szolfézsórán megtanult ismerteknek azonnal hasznát kellene venni a hangszeres órákon és zenehallgatás közben” hangsúlyozta. Az előadáson elhangzott a zenei alapfogalmak –hang, metrum, ritmus, tempó, tartás, hangsúlyok – értelmezése, valamint a közönséget bevonva azok hangszeres játékkal és énekléssel történő élményszerű zenei bemutatása. A gimnáziumi zenetanításban is azokat az elveket érdemes követni, melyek az alapfokú szolfézsórákon érvényesek: a tananyag kapcsolódjon a gyerekek korosztályához és ismereteihez, nyújtson zenei élményt és olyan irányt mutasson, mely a jövő zeneszerető és koncertlátogató nemzedékét képes kinevelni.

A Szimpózium harmadik bemutató óráját *Szilágyiné Botos Mária* tartotta a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola második osztályos tanulóival. Az ének-zene órán egy olyan oldott hangulatú, zene- és gyerekközpontú műhelymunkába tekinthettünk be, ami a kodályi zenepedagógia értékeit méltóan képviselte. Az elmúlt évtizedekben köztudottan nagyszámú tu-

dományos kutatás bizonyította, hogy a kiemelt óraszámú történő ének-zene oktatás számos kompetenciát hatékonyan fejleszt. A bemutatón a gyerekek kitartó figyelemmel sokféle, az énekléshez kapcsolódó különböző nehezebb, a zenei memóriát és koncentrációképeséget igénylő hallás- és ritmuskészség fejlesztő feladatokat csoportosan és egyénileg mutattak be. Hangszeres tudásukat furulyajátékkal csillantották fel, magabiztosan olvastak kottát, a belső hallást a betűkotta, az élő vonalrendszer és a számkódos rejtvény éneklése, ritmuskészségüket a ritmustaps és ellenritmus-szöveges éneklése bizonyította.

A közönség is aktív részesévé vált a gyerekek muzsikálásának, kánonok éneklésével és egy vicces mondóka közös játékaival.

A Szimpózium programjában egy **különleges könyvbemutatót**, Az online tér megjelenése a zeneművészeti oktatásban és a hangversenylátogatásban című tanulmánykötet ismertetését hallgathatták meg az egybegyűltek. A könyv 13 szerzőtől, 8 tanulmányt foglal magában, és elérhető mind nyomtatott, mind ingyenesen letölthető pdf formátumban. A beszélgetés résztvevői pedig a könyv szerkesztője, *Dr. Váradi Judit*, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának egyetemi docense, a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének megbízott kutatója, a kutatócsoport vezetője, valamint *Prof. Dr. Pusztai Gabriella* egyetemi tanár, akadémikus, intézetigazgató, a Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet doktori programjának vezetője voltak. A bemutatót *Szabó Andrea* szociológus, politológus, az MTA Társadalomtudományi Intézet általános igazgatóhelyettese, tudományos főmunkatársa moderálta. A kutatásokat és a kötet megjelenését Kocsis Miklós, az MMA MMKI igazgatója támogatta.

Az idén megjelenet tanulmánykötet létrejöttét a 2020-ban kezdődő világjárvány indukálta, és ennek következtében a zeneoktatás online térbe való áthelyezésének hazai tapasztalatait vizsgálja. A beszélgetésből kiderült, hogy a tanulmányok egyik legnagyobb érdeme egy olyan ún. mélyfúrás elvégzése, amely hiteles képet ad a digitális zeneoktatás nehézségeiről és eredményeiről. A pandémia kb. másfél éve alatt megélt online tapasztalatok a személyes találkozások és a tanulók korosztályos kapcsolatainak hiányát mutatják elsősorban. A zenepedagógiát és a hangversenylátogatást különösen érzékenyen érintette ez az időszak, melynek kihívásairól és

problémáiról szintén olvashatunk a kötetben. Minden zenetanárnak, gyermekét zenére taníttató szülőnek jószívvel ajánlható a tanulmánykötet:

<https://www.mma-mmki.hu/kiadvany/varadi-judit-az-online-ter-megjelenese-a-zenemuveszeti-oktatasban-es-a-hangverseny-latogatasban/>

Április 2. szombat délutáni programok

„A zene, természeténél fogva, alapvetően képtelen bármit is kifejezni.”

A délutáni program öt előadásból és egy könyvbemutatóból állt. Az első előadást *Horváth Zsolt*, a Zeneelmélet Tanszék tanára tartotta, **Elmélkedés a zeneművek különféle rétegeiről néhány példa alapján**. Horváth Zsolt elmélkedése több kérdés felvetéséből indult ki: mit jelent a zene, miről szól a zene, milyen affektust-lelkiállapotot fejezhet ki, egyáltalán mit fejez ki a zene? Ennek megválaszolását több zeneszerző – Leonard Bernstein, Haydn, Schubert, Brahms, Wagner, Stravinsky –, és zeneteoretikus – Heinrich Schenker, Richard Taruskin – megfogalmazásában mutatta be. A zene rétegeit sokféle megközelítés alapján elemezte: vokális zene esetében a zene-szöveg kapcsolata, rejtett dramaturgia, zsánerképek sorozata, harmónia és tonalitás, formatani értelemben vett forma és a befogadás rétegei. Az előadásban részletesebb harmóniai és formatani elemzést hallhattunk Mozart: Varázsfuvola című operájából, Haydn: She never told her love című daláról, Beethoven: 3. (Eroica) szimfónia 1. tételéből, Schubert: Du liebst mich nicht kezdetű dalából, Esz-dúr Impromptu-ból op. 90. no. 2., és Wagner: Walkür II. felvonásának 4. jelenetéből. Horváth Zsolt szerteágazó, a zenei korszakok és stílusok között mélyrehatóan válogatva gondolatébresztő, nagyszerű zenesztétikai és zeneelméleti előadást tartott, melyet zongorajátékával és szép felvételekkel illusztrált.

„Mindennek rendje volt, és a rendbe mindenütt beletartozott a megfelelő ének.”

Az általános iskolai énekórák népdaltanítását segítve és népszerűsítve készült az a népzenei kiadvány, melyet *Ördög Mária* mutatott be a Szimpózium közönségének. Már az előadás címe is jókedvre sarkall: **Vonósbanda az osztályban**. A kiadvány és a hozzá tartozó hangfelvételek megálmodója és létrehozója *Kisgyőri Krisztián*, aki 2008-ban végzett a Nyíregyházi Besenyei György Főiskola ének-zene és népzene tanári szakán. Az ének-zene órák sikeressége nagyban múlik azon, hogyan tanítunk népdalokat. Kisgyőri Krisztián népi hangszereket vitt be az órákra, és kezdetben azok kíséretével énekeltek a tanulók a népdalokat. Innen jött az ötlet, hogy a hangszeres kíséretekről készítsenek felvételeket, és azokat játsszák le az órákon. 2012-ben indult el a munka, melynek során az 5-8. osztályos népdalokat 4 CD-re rögzítették. A kiadvány címe Aki dudás akar lenni, és a technika fejlődését követve ma már az összes, 180 dallam egy pendrive-on, névsorba rendezve hozzáférhető. A felvételeken a népdalok kétféle módon szólalnak meg: hangszerkísérettel énekelve, valamint csak a hangszeres kíséret. Ez utóbbi azért különleges ötlet, mert így a tanulók a népdalt „vonós bandával” együtt éneklnek, ami elementáris erővel hathat és igazi élménnyé

varázsolhatja a népdalok előadását. A hangszeres felvételeknek köszönhetően a gyerekek a népdalokat stílusos előadásban, kedvük szerint többször ismételve hallgathatják és tanulhatják meg. A felvételek nemcsak általános iskolában használhatók, hanem élményteli muzsikálást nyújthatnak gimnáziumi osztályokban, zeneiskolai és zeneművészeti szakközépiskolai szolfézóórákon, iskolai ünnepségeken és közönséget megmozgató eseményeken is.

„Remekművet énekelni mindig jó”.

Ordasi Péter előadásában **Tóth Péter: Pénteki ima – Hommage á Miklós Kocsár nőikari kórusművének analizését** ismerhette meg a közönség. A népi szövegekre készült opusz 2009-ben készült el, a komponista a Szegedi Bartók Béla Nőikarnak ajánlotta, miután egy évvel korábban vezetőjük, Ordasi Péter felkérte Tóth Pétert egy kórusmű megírására. Az ősbemutatóra 2010. május 21-én, a Szegedi Felsővárosi Minorita Templomban került sor. A program első felében a szöveg részletes ismertetése hangzott el, mely töredékes formában a passió történet balladikus átfogalmazása. Ordasi Péter behatóan ismertetette a passió hangvétel elemeit – recitativo jellegű dallamok, akkord-recitativok, a motívumfejlesztés barokkos jellemzői, fugato –, és a különböző zeneszerzői technikákat. A műben felfedezhetők Kocsár Miklós kóruszenéjére utaló stílusjegyek, mint a tonális zene a mikrotonalitások szintjén, szekvenciális fokozások, bartóki stíluselemek használata – 1:2 modell, komplementer technika –, és a nőnáv színezett, kedvelt dúrhármas hangzat. E típusjegyek mellett természetesen felfedezhetőek Tóth Péter egyéni zeneszerzői stílusjegyei, a sajátos tágszerkesztésű-szükszerkesztésű akkordkezelés, plagális fordulatok, visszatérő motívumok formai szerepe, és a modális fordulatok gyakori használata. Ezen eszközök összességében egyfajta archaizáló hatást eredményeznek, mely koherens a szöveggel.

A Pénteki ima remekmű, megtanulása és megfejtése nagy kihívást jelentett énekeseknek és karnagyuknak egyaránt. Az előadást jelenlétével megtisztelte Tóth Péter, így köszönettel és baráti kézfogással fejeződött be kórusmű mélyreható elemzése.

„Bárdos Szimpózium helyett...” ez lehetne a mottója annak a **tanulmánykötetnek**, melynek bemutatójára a Szimpózium keretében került sor. A világiárvány kényszere miatt három alka-

lommal –2020. március és november, 2021. március – el kellett halasztani a minden részletében előkészített rendezvényt. Ebben a könyvben, a KÓTA közreműködésének köszönhetően a „HANGRÓL HANGRA... Az ifjúsági kóruséneklésért” program támogatásával, az elmaradt előadások és mellette néhány új írás, öt fejezetben olvasható. A bemutatón a tanulmánykötet szerkesztője, a munka lelkes koordinátora, S. Szabó Márta ismertette a könyv megszületésének történetét, majd a szerzők röviden, villanás-szerűen ajánlották írásaikat: Ittészné Kövendi Kata, Mindszenty Zsuzsanna, Brückner Huba, S. Szabó Márta, Spiegel Marianna, Kovács Szilárd Ferenc, Kissné Mogyorósi Palma, Nagy Máté, Arany János, Fögel-Veres Anett, Szabó Soma, Zombola Péter, Mike Ádám, Tóth Lilla, Szesztay Zsuzsa, Végh Mónika.

A lektori munkát pontos meglátásaival és szakértelmével Kőteles György végezte. A kötet elérhető az intézet honlapján: <https://music.unideb.hu/>, és a Parlando internetes folyóirat 2021/5. számában.

Az elmúlt három évtized alatt a Szimpózium programjában mindig folyamatosan lehetett tájékozódni a **zenetanár képzésben** zajló változásokról. Az elmúlt kb. húsz év alatt több jelentős átalakítás történt, illetve az elmúlt három évben különösen fontos, alapvető változásokra került sor. A változások mind a közismereti, mind a zenei tantárgyak tanári képzését érintik. Török Ágnes, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar oktatási dékánhelyettese az aktuális helyzetről és a jövőbeli változásokról tájékoztatta az érdeklődőket. Jól szerkesztett és könnyen követhető ábrák segítségével először azt a zeneművésztanár képzést mutatta be, mely a 2021/2022-es tanévig érvényes, illetve az újabb tanári szakképzettséget adó képzéseket, az ún. Mesterfokozatú tanári szakképzettséget adó „kiegészítő képzést”. Ezt követően a 2022/2023 tanévtől érvénybe lépő változásokat, illetve a zenetanár képzés legújabb folyamatát ismerhette meg a közönség. Török Ágnes részletesen kitért a zenei tantárgyak képzésének megváltozott folyamataira, mely szerkezetében nagyon hasonlít a jelenlegi képzésre. A változások a belső felvételi vizsga után felvehető második hangszeres, vagy elméleti (szolfézs, zeneelmélet) szakirány lehetőségét, a társhangszer módszertan bevezetését, és a zeneművésztanári oklevél megszerzéséhez szükséges bemeneti feltételek változásait jelentik. Az új tanárképzés felmenőrendszerben fog érvénybe lépni, és várhatóan szakmai színvonala töretlen maradhat.

„Adjunk hálát az Úristennek, hogy közénk küldött egy szeráfot”

„**Van nékem tenálad kezesem**” címmel Arany János tartott szívhez szóló megemlékező előadást a tavaly elhunyt Tamási László (1954-2021) karnagy emlékezetére. Tamási László Liszt-díjas karnagy, a debreceni és a magyar kórusművészet kiemelkedő egyénisége, a Bárdos Szimpóziumok meghatározó személye és többszörösen meghívott muzsikusa volt, aki a Kölcsey Kórusal emlékezetes pillanatokat szerzett. Az ő emlékére szólt Arany János előadása, aki szóban és kórusfelvételekben emlékezett vissza a szeretett karnagyra, a kiváló muzsikusra. Arany János

tömören összefoglalta Tamási László pályáját. Először kiemelte azt a 44 esztendei tanári munkát, melyet Debrecen és Nyíregyháza felsőfokú Intézményeiben tucatnyi tantárgy tanáraként végzett, és ehhez szorosan kapcsolódva azt a 44 évnyi karvezetői tevékenységet, melyet nyolc együttes élén végzett. Ebből kimagaslik az a négy évtized, melyet a személyesen alapított Kölcsey Kórus élén töltött el. Karnagyi munkásságának hozadéka 38 különféle versenyhelyezés, ebből 11 első díj, 4 karnagyi különdíj, külföldi és hazai versenyeken való részvétel, valamint 65 kortárs magyar – Tóth Péter, Kocsár Miklós, Balassa Sándor, Terényi Ede – kórusmű megszületésének előmozdítása és bemutatása. Szakmai elismerései 12 rangos díj elnyerése, Liszt-díj, Csokonai-díj, Artisjus díjak, KÓTA díjak, valamint 11 CD felvétel készítése és szakmai tisztségek betöltése.

Arany János kezdeményezésére először „A fényes nap” kezdetű moldvai népdalt énekelte el a közönség, majd több kórusfelvétel részlet hangzott el Tamási László pályájának egy-egy meghatározó szakaszából. A művek az alábbiak voltak: Daróci Bárdos Tamás: Himnusz Szent Benedekhez, Kodály Zoltán: Semmit ne bánkódjál, Tóth Péter: Stabat Mater, Sebők Péter: Ave Maria, Tóth Péter: Bortal, Terényi Ede: Istent dicsérjétek, Franz Schubert: 23. Zsoltár és Heinrich Schütz: Herr, nun lasset du deinen Diener. Ez utóbbi szintén a Tamási László által alapított Debreceni Canto Armonico Ének-együttes felvételében szólt meg. Arany János előadását sokan hallgatták, akik szoros zenészi és baráti kapcsolatban álltak az elhunyt karnaggal. Emlékét őrizzük tovább!

A szombat esti **kórushangverseny** a Szimpózium történetében mindig kiemelkedő eseménynek számított. Az idén a Zeneművészeti Kar három kiváló kórusa lépett fel – a Férfikar, a Canticum Novum Kamarakórus és a Bárdos Lajos Leánykar –, valamint átadásra került a Szesztay Zsolt Emlékdíj. A hagyományokhoz híven a hangverseny remek házigazdája Arany János volt, aki érdekes magyarázatokkal és különleges zenetörténeti adalékokkal vezette a műsort. Az esti programot a Bárdos család négy tagja is megtisztelte jelentlétével.

Az első fellépő együttes a **Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának Férfikara** volt, Végh Mónika vezényletével. A tizenhat fős férfikar egységes hangzással, kiváló intonációval, érzékeny dinamikával és átélt előadással

tolmácsolta műsorát, mely Francis Poulenc és Kodály Zoltán műveiből állt. Poulenc: Laudes de Saint Antoine de Padoue férfikari ciklusából három tétel hangzott el: O Jesu perpetua lux, O proles Hispaniaes, és Laus Regi plena gaudio. A férfikari remekek közül két Kodály opusz csengett fel, a Petőfi versre komponált Rabházának fia, és a könnyedebb hangvételű Kit kéne elvenni kórusmű.

A **Canticum Novum Kamarakórus** Török Ágnes vezetésével igazi zenei csemegével örvendeztette meg a szakmai közönséget: Orbán György három tételes műve, a Három száz népdal szólt meg. A mű 2009-2014 között keletkezett, és az együttes 2018-ban első alkalommal mutatta be. Az erdélyi száz népköltészet Kányádi Sándor fordításában került a kórusműbe, a tétel címe: A brassói várkapuban, Szélfúttá dalocska, Látomás. A rendkívül izgalmas zeneszerzői technikákat ötvöző mű markáns karakterekkel szólt meg a Canticum Novum előadásában. A mű bámulatosan nehéz zongoraszólomát Kozma Dávid magabiztosan uralta, virtuóz interpretációja nagyban hozzájárult az előadás sikeréhez.

A **Bárdos Lajos Leánykar** Petrovics Emil-Ady Endre: Hervadásor, és Bárdos Lajos: Menyecske kórusművét énekelte. A két mű különböző karakterét mély beleéléssel, hitelesen tolmácsolták az énekesek. A kórust Végh Mónika dirigálta, zongorán közreműködött Váradi Judit.

A Szimpózium hangversenyének ünnepi eseménye a **Szesztay Zsolt Emlékdíj** átadása volt. Az Emlékdíjat Szesztay Zsoltné Tanárnő alapította 2008-ban, melyet a Szolfézs-zeneelmélet és Karvezető tanszék egy kiemelkedő hallgatója nyeri el a tantestület döntése alapján. A díj Bögös Loránd képzőművész kispasztikájával és egy elismerő Oklevéllel jár. Az idén, Szesztay Tanár úr halálának 15. évfordulója évében, két év kényszerű kihagyás után, 12. alkalommal került sor a díj átadására. Az Emlékdíj szövegét Sárosiné Szabó Márta olvasta fel, majd a színpadon került sor az ünnepélyes ceremóniára. A díjat Benkő Krisztián nyerte el, aki 2020-ban Ének-zene művésztanár és karvezető művésztanár szakon elsőként kapott diplomát, jelenleg Németországban él. A díjat Szesztay Zsoltné adta át Benkő Krisztiánnak, majd Lakatos Péter dékán, Végh Mónika tanszékvezető asszony és Szabó Márta Tanárnő is gratulációját fejezte ki a nyertesnek.

A koncertet a **Bárdos Lajos Leánykar** és a **Kodály Zoltán Ifjúsági Szimfonikus Zenekar** közös produkciója zárta. Műsoruk Bartók Béla: Ne menj el!, Huszárnóta, Bolyongás, Cipósütés egynemű kari művei voltak kisenekari kísérettel, Nagy Máté karmester dirigálásával. A kórus betanítói Török Ágnes, Végh Mónika és Nagy Máté, a zenekar felkészülését Antal Barbara, Bogáti-Bokor Orsolya, Dénesi Csaba és Tóth József segítették.

Április 3. vasárnap

A Szimpózium harmadik napján **zeneiskolai- és ének-zene tanári szekciós tanácskozás**okon vehettek részt a megjelentek. A zeneiskolai tanári szekción a szolfézs oktatásban több évtizede használt nagyszerű tankönyvsorozat, a Dobszay László: Hangok világa átdolgozási folyamatát mutatták be a munka alkotói: Kosztándy Réka, Petrigán Erzsébet, Papp Károlyné,

Szigetiné Horváth Zsuzsanna, Spiegel Mariana és Czirfusz Zsuzsanna, Spiegel Mariana és Czirfusz Zsuzsanna. A nagyszabású projekt előzménye egy 2017-ben, az Editio Musica Budapest által kezdeményezett kerekasztal beszélgetés volt, melynek témája a magyar zeneoktatás – azon belül a szolfézsoktatás – aktuális helyzete és a Dobszay kötetek áttekintése, megújítása volt. Ennek eredményeképpen a kiadó úgy döntött, hogy elsőként megújítja az 1-3 kötetet. A szekcióülésen a projekt résztvevői részletesen ismertették az átdolgozás szempontjait, melyek a következők: tartalmi, formai megújulás, színes ábrák és magyarázatok, szöveget, elméleti összefoglalás a legújabb tantervi követelményekhez, online felület, zenehallgatási anyag beemelése színvonalas hanganyaggal, tematikusan felépített két rész és az útmutató aktualizálása. A munkafolyamat végig a Dobszay-koncepció megőrzésén alapult, a „maximális egyszerűség, maximális érték” elve mentén. Az 1-3 kötet ismertetése mellett szóba kerültek olyan fontos információk is, mint a Digita online felület tanári és diák változatai, tartalmi változások a népzenei és a műzenei anyagban, és változások a gyakorlási- és készségfejlesztési anyag megjelenésében, feldolgozásában. A tanácskozáson jelen volt Timár Zsófia, aki munkájával jelentősen hozzájárult az új tankönyvek megszületéséhez. A szekciós ülés létrejöttét Sigray László, a Zeneműkiadó igazgatója támogatta.

Az ének-zene tanári szekción *Lakner Tamás* előadásában a **NAT 2020-as új tankönyvsorozatával** ismerkedhettek meg az érdeklődő zenepedagógusok. A megújuló ének tankönyvek az új kerettantervhez kapcsolódóan jöttek létre. Ehhez különösen fontos volt néhány intézkedés sikeres elfogadtatása: az egyik az 5. osztályos heti énekóraszám egyről kettőre történő növelése, a másik az énekkar védett sávba kerülése. Az 1-4. osztályos tankönyvek továbbra is Rápli Györgyi szerkesztésében kerülnek a gyerekek kezébe. Az 5-8. osztályos könyvek részben megújultak a kerettantervek mentén, így Lakner Tamás a korábbi változatok 40 százalékát hagyta meg a Rápli Györgyi-Szabó Katalin által megírt könyvekből. A 9-12. osztályos tankönyvek teljes mértékben megújultak, részben igazodva a 11-12. osztályos művészetek közti választási lehetőséghez kapcsolódva. Lakner Tamás a már kézbe vehető példányokból – az 5-6. és a 9-10. osztályos könyvekből – hozott példákat, melyeken keresztül bemutatta a munkáját fémjelző rendezőelveket és hangsúlyokat. Az előadásban rámutatott,

hogy az ismeretszerzés nem lehet fontosabb az élményforrásnál, a korosztályt az élethelyzetek és életképek mentén érdemes megközelíteni, és ezáltal a zene felé nyitottá tenni.

Zombola Péter bemutatója **Komponálási technikák szintézisei kórusműveimben** címet kapta, melyben a zeneszerző – egyben a Zeneművészeti Kar oktatója – zeneszerzési technikáit villantotta fel kórusfelvételekben, illetve a **Lautitia Vegyeskar** élő előadásában, *Nemes József* vezényletével. Zombola Péter mesterei Kocsár Miklós és Orbán György voltak, akik nagy szakértelemmel és lelkesedéssel irányították a komponistát a vokális műfajok, azon belül is a kórusmuzsika felé. Az előadásban a zeneszerző komponálási műhelytitkaiba engedett bepillantást, így a dallamharmonizálás, a minimalista komponálási technika, a tonális clusterok és a polifon szerkesztés példáira hallhattunk kórusmuzsikát. A Lautitia Vegyeskar Zombola Péter két művét plasztikus eladásban tolmácsolta.

A Szimpózium programja a **Szívárvány Gyermekkar** és a **Lautitia Gyermekkar** magas színvonalú, emelkedett hangulatú záróhangversenyével fejeződött be. Mindkét kórus a debreceni Szent Efrém Görögkatolikus Iskola kiváló együttese, számos hazai és nemzetközi elismerés, díj birtokosai. A gyermekkar repertoárját a koncerten többnyire kánonok alkották, melyek több nyelven, szólistákkal és kórusal váltakozva előadva, többféle ötletes felállásban csendültek fel. A Cherubini Szolmizáló kánon a gyerekek kézjelekkel kísérve énekeltek, Szőnyi Erzsébet: Amerikai bicinikumok – Két kicsi madár, Madarak – műveit tisztá inonációval, Bánkó Gyula: Kék hajnal, kék gyermekkarát pontos belépésekkel, egymást hallgatva-muzsikálva énekeltek. Karnagyuk, *Deli Gabriella* keze alatt csengő hangon, koncentráva és örömteli zenéléssel szólalt meg a gyermekkar.

A **Lautitia kóruscsalád** nagy létszámú **Gyermekkara** betöltötte a színpadot, muzsikálásuk, zenei felkészültségük magával ragadta a közönséget. Vezetőjük *Nemes József* színes műsort válogatott össze, melyet oldott hangulatban, szuggesztív interpretációval dirigált. A kórus elsőként Schubert: Ständchen kórusművét adta elő, melyben a szólisták a kórus énekesei – Hajós Boróka, Mező Dorottya és Seszták Dóra – voltak, zongorakísérője Urbán Janka. Kodály Zoltán: Lengyel László opusza színpadi dramaturgiával, a fiúk-lányok telt és energikus párbeszédében szólalt meg. Josu Elberdin: Salve Reginája éteri hangzással, végül Stephen Hatfield: Las amarillas mexikói népdala temperamentumos dinamikával, izgalmas ritmustaps kíséretével egészen különleges zárószáma volt a koncertnek.

A Szimpózium végén *Végh Mónika* tanszékvezető megköszönte az előadók, kóruskarnagyok, énekesek közreműködését, valamint a háttérben dolgozók áldozatos munkáját: *Ádám Katalin, Végh Kálmánné, Szenes Tamás, Kalló Dániel, Tóth Imre és Simon Balázs*.

A rendezvény támogatói voltak az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alap és a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete.

A Szimpózium rendezői remélhetőleg két év múlva újra várják az ének-zene, szolfézs, zeneelmélet és karvezető tanárokat, hallgatókat és a kórusmuzsika lelkes kedvelőit!

Szász Zsuzsa

PAKS VÁROSI VEGYESKAR 45

A Paks Városi Vegyes Kar 1977-ben alakult. Nagy utat járt be az együttes az elmúlt több negyvenöt évben, míg a kisvárosi Munkáskórusból, Paks Városi Vegyes Kar lett. Az, hogy a paksi kórus megalakulása után 45 évvel is működik, nem a véletlenek összjátéka. Az emberi értékeket, a közösségi kultúrát, a szépet, és a jót fontosnak tartó emberek lelkesedése, energiája tartotta életben. Kiemelkedő szerepe volt ebben a valamikori elnököknek, Harmat Bélának, Rauth Jánosnak, Vajda Tibornak, valamint a jelenlegi egyesületi elnöknek Nikl Mártának.

Ennek az énekelni szerető közösségnek természetesen kevés esélye lett volna fellépéseken, versenyeken részt venni, azokra felkészülni válalkozó szellemű karnagyok nélkül. Szerencsére mindig akadt olyan ambiciózus, lelkes szakember, aki élére állt a kórusnak.

Károly János vezényelte leghosszabb ideig a kórust. Az 1977-ben a régi népi együttesben táncolókból, pedagógusokból, atomerőműben dolgozókból alakult Paksi Munkáskórust Karszt János szervezte össze. A város vezetősége szeretne volna ugyanis, ha más nagyobb városokhoz hasonlóan Paksnak is lett volna kórusa. Károly Jánost, aki akkor a népi együttes művészeti vezetője volt és magánszorgalomból éppen elvégezte a karnagyképzőt felkérték, hogy legyen az újonnan alakuló városi énekegyüttes karnagya. Az ideiglenesnek induló egy éves megbízásból 20 évnyi kemény munka lett. A gyors sikereiben része volt Ujváry Erikának is, aki második karnagya, szólamvezetője és zongorakísérője volt a kórusnak.

Simon Péter 10 évig, 1997-től 2007-ig vezényelte a vegyes kart. Az ő irányítása alatt az együttes elsőként kapta meg a Fesztiválkórus minősítést, majd 2005-ben Olaszországban ezüst diplomával értékelték a formációt, és ugyanebben az évben a Simon Péter vezette éneklő közösség Paks Város Önkormányzatától megkapta a Pro Urbe emlékdíjat.

A városi vegyes kart közel 10 éven keresztül *Cseke Gábor* vezényelte, aki már végzett egyetemistaként négy évig tagja volt a kórusnak, mielőtt 2007-ben karnaggyá lépett volna elő. Irányítása alatt másodszor nyert fesztiválkórus minősítést az énekkar. Ő vezényelte a linzi nemzetközi versenyt, ahol bronz minősítéssel

értékelték a kórus teljesítményét, de a csapat énekelhetett vele vilniusi, toscanai és albániai fesztiválokon is.

2016. júniustól *Ujházy Krisztina* vette át a kórus irányítását, majd három hónap elteltével egy Riminibe megrendezett versenyen ismét bronz fokozattal térhetett haza a vegyes kar. 2018. októberében, Grado adott helyszínt egy színvonalas Nemzetközi Kórusversenynek, ahol 16 ország, 22 versenyző kórusa minősíthette magát. Ezen a versenyen a kórus eddigi legmagasabb nemzetközi eredményét érte el, Ezüst IX. szintű diplomát.

2020. szeptemberétől *Babenyecz László* látja el a kórus szakmai irányítását. A munka a járványügyi korlátozások alatt sem állt meg. A próbák az online térbe kerültek át, de a kórustagok hétről hétre lelkesen jelentkeztek be az online próbákra. Természetesen a vezetés tisztában volt azzal, hogy szakmai fejlődésben kevésbé, de csapatépítő munkára igen is szükség van a heti szintű találkozókra.

Az utóbbi néhány évben az együttes egyre nagyobb hangsúlyt fektetett a kórus fiatalítására, megújulására, ezért a komoly, klasszikus művek mellett egyre több könnyűzenei, illetve kortárs művet is tanult.

A 45 éves jubileumi év jegyében számos program és koncert valósul meg, melynek nyitánya a 2022. június 25-én tartott nagyszabású jubileumi hangverseny volt. Emellett szeptember 5. – október 5. között egy hónapon keresztül a paksi Csengey Dénes Kulturális Központ kiállító termében látható majd a kórus elmúlt 45 évét bemutató kiállítás. Október 1-jén pedig egy kórustalálkozó keretében ünnepeljük az együttes fennállásának negyvenötödik esztendejét, majd az év végén pedig egy Adventi koncerttel zárjuk az évet.

A kórus munkásságáról bővebben a www.paksivegyeskar.hu oldalon olvashatnak.

Nikl Márta
kóruselnök

